

Bahia Bakari & Omar Guendouz

De overlevende

Inhoud

Voorwoord	9
Ik dacht dat ik droomde	13
Mama's parfum	17
Alleen op de wereld	27
Mama wilde niet dat ik deze reis maakte	33
Mijn koffer op de bodem van de zee	37
Het raampje	45
Elodie en ik verbeteren de wereld	51
Ik wil papa en mama terugzien	61
Een bittere smaak	67
Onze laatste vlucht	71
Een duizelingwekkende val	77
Het wonder	83
Het vliegtuig verdwijnt van de radarschermen	87
De reacties van de autoriteiten	91
De mokerslag	97
De drang om te overleven	101
Libouna Selemani Matrafi	107
Een baken in zee	113
Wedergeboorte	121

Ik dacht dat ik droomde

Ik dein op de golven. Om mij heen is alles zwart. Het is nacht. Ik zie helemaal niets onder en boven mij. Mijn linkeroog doet pijn. Ik heb een vieze oliesmaak in mijn mond die me misselijk maakt. Ik ben uitgeput en ik heb moeite met ademen.

Ik klamp me uit alle macht vast aan het wrakstuk dat me als reddingsboei dient. Onder mij is de oceaan peilloos diep. Als ik dat stuk schroot nu loslaat zink ik erin weg.

Ik doe mijn ogen dicht van uitputting en van wanhoop.

Het geluid van een vliegtuigmotor scheurt door het bleke waas van de hemel.

Ik dacht eerst dat ik droomde.

Ze komen voor mij. Er is hulp in aantocht. Ze zijn al uren naar me op zoek, ze zullen me eindelijk zien liggen en ze zullen me opvissen uit de golven die me dreigen te verzwelgen. Een geweldige hoop vervult me. Ik wil mijn wankel reddingsvlot loslaten en in de richting van het geluid zwemmen. Maar mijn ledematen weigeren dienst.

Waar is mijn moeder? Is zij al in Moroni aangekomen? Zit ze misschien in het vliegtuig dat me zoekt, of is ze op de luchthaven? Dat moet het zijn, zij heeft de redders kunnen waarschuwen dat

ik net voor onze landing in de oceaan ben gevallen. Ze moet vreselijk ongerust zijn. Ik krijg weer hoop. Er wordt naar me gezocht. Mama zal niet opgeven voor ik gevonden ben. Ze zal wel kwaad zijn en doodongerust, maar ik zal haar alles uitleggen.

Ik hoor het gebrom dichterbij komen. Het vliegtuig scheert over me heen. Ik droom het niet. Ik kijk omhoog. Ik probeer het toestel te vinden aan de hemel, maar ik zie het niet. Het is donker en niemand heeft me gezien. Vertwijfeld hoor ik het geluid van de propellers zwakker worden en dan in de verte verdwijnen.

Dat is het einde. Ik heb het koud. Ik huil van woede. Ik moet hier blijven liggen en in eenzaamheid sterven. Die ijskoude zee zal het van me winnen. Hij zal me opslokken, nu niemand me opeist.

Ik zal sterven zonder mijn familie te hebben teruggezien. Ik zou zo zielsgraag de armen van mijn moeder om me heen voelen. Waar is ze nu? Nog maar pas geleden zaten we gezellig te babbelen in het vliegtuig. Ik zat bij het raampje. Ik keek naar buiten. Ik hield mijn hoofd tegen het glas gedrukt.

Ik zie weer mama's bedroefde, bezorgde gezicht toen we op de luchthaven afscheid namen van papa en incheckten.

Papa gaf me een zoen op mijn wang.

Als hij me nu eens kon zien... Ik heb een kapot linkeroog en mijn wang zal er ook niet uitzien. Hij steekt en gloeit.

Wat papa bij het afscheid zei klinkt nog na in mijn oren: 'Je gaat mijn familie leren kennen. Doe het goed, Bahia.'

Mama ziet er bezorgd uit. Ze kijkt naar papa.

‘Nu sta je er helemaal alleen voor, Kassim. Pas goed op de kinderen.’

‘Maak je maar geen zorgen, Aziza. Het komt allemaal wel goed.’

Die woorden blijven maar in mijn hoofd bonken. ‘Het komt allemaal wel goed’, ‘Het komt allemaal wel goed’, ‘Het komt allemaal wel goed.’

Ik zie papa weer voor me die mama heel stevig omhelst. Hij streelt haar schouders en haar gezicht of ze elkaar nooit meer zullen terugzien. Hij weet dat ze altijd een beetje bezorgd is of hij wel goed voor de kinderen zal zorgen terwijl ze weg is. Papa zoent mama op haar wang en dan geeft hij haar een innige kus op haar mond. Ze wisselen een laatste blik. We lopen weg en passeren zonder problemen de douane.

Ik kijk papa na. Zijn tred is soepel, maar hij trekt zijn hoofd een beetje tussen zijn schouders alsof hij nu al gebogen gaat onder de last van mama's afwezigheid. Ik kijk naar haar. Haar blik rust op de rug van papa, die stap voor stap een beetje meer opgaat in de menigte. Ze blijft haar mooie vent tot het laatste toe nakijken. Al kennen ze elkaar al een eeuwigheid, al leren ze in het dagelijkse samenleven elkaars fouten kennen, toch zijn die twee als rivierarmen die samenkomen en zich verenigen tot één waterweg. Samen stromen ze rustig en rimpelloos voort naar de monding aan zee.

In ons appartement in Corbeil-Essonnes.
Met mama en mijn driewielertje.

Mama's parfum

Ik kijk om me heen. De zee wordt steeds woeliger. Ik zie alleen nog maar zwarte golven die met geweld op me aanstormen, me optillen, weer neersmakken en me bedelven. Ze worden steeds hoger. Sommige zijn drie keer zo groot als mijn vader. Ik voel de paniek toeslaan. Ik hijs me nog steviger op het wrakstuk en omklem de randen. Elke golf is een nieuwe doodsdreiging. Ik ben bang dat er uiteindelijk één zal komen die me omver zal werpen en meezuigen.

Ik ben ineens doodmoe. Ik moet mijn hoofd hebben gestoten. Ik denk dat ik me maar laat zinken om nooit meer boven te komen. Ik raak in paniek. Ademhalen doet pijn, maar ik dwing mezelf om langzaam in en uit te ademen, heel diep, zoals de gymleraar ons heeft geleerd.

Ik probeer nog meer naar het midden van het wrakstuk te schuiven en kijk naar de golven. Voorlopig breken ze nog niet. Maar als de storm heviger wordt gaat dat wel gebeuren, zullen ze me omgooien en me verzwelgen. Ik hoop dat ik dan tenminste snel verdrinken mag.

Ik til mijn hoofd op om de golven in de gaten te kunnen houden. Nu ik helemaal op het wrakstuk ben geklommen, lig ik hoger en krijg ik vaker smakken water in mijn gezicht. Het naar benzine stinkende zoute water loopt in mijn neus en maakt me aan het hoesten. Ik krijg hele slokken zeewater binnen. Dat geeft een vieze smaak. Er zijn zeker net boten geweest die hun tanks hebben schoongespoeld. Daarom proef ik benzine die, gemengd met het zoute water, mijn keel, mijn longen en mijn maag verschroeit. Het maakt me nog dorstiger. Ik doe mijn best om mijn lippen op elkaar geklemd te houden en ik laat me weer een stukje van mijn vlot afzakken. Jammer dan dat mijn benen in het koude water van de oceaan daardoor nog gevoellozer worden.

Ik voel dat ik in slaap ga vallen, maar ik worstel om wakker te blijven. Ik dwing mezelf om aan de gebeurtenissen van de afgelopen dag te denken, zodat mijn geest blijft werken en ik mijn reddingsboei niet zal loslaten. Alles lijkt zo onwerkelijk. Deze ochtend, voordat alles veranderde en ik midden in de oceaan belandde, was alles nog zo ‘normaal’ geweest.

Ik ben veel vroeger opgestaan dan andere dagen, wanneer ik naar school moet. Van slapen is niet veel gekomen. Ik ben veel te onrustig door het vooruitzicht van de reis en de verandering van gewoonten. Ik voel een vreemde mengeling van neerslachtigheid en opwindning. Om de kleintjes niet wakker te maken klim ik zo voorzichtig mogelijk uit het hoogste stapelbed en sluip ons kamertje uit. Mama is al op. Ze is zich aan het wassen. Als zij klaar is, ben ik aan de beurt. Het is nog donker. Als ik uit de badkamer kom, is mama al aangekleed. Ik loop op mijn tenen terug naar de slaapkamer en trek mijn zwarte jeans aan, een rood t-shirt en laarsjes. Ik haal snel een kam door mijn verwar-

de haren. Mama kust mijn broertje Badrou en mijn zusje Badian die met gebalde vuistjes liggen te slapen, zachtjes op hun voorhoofd en wangen. Papa is intussen ook gewassen. Hij komt uit de badkamer en ziet mama op de bank in de woonkamer zitten. Ze houdt Badawy in haar armen. Ze huilt. Tranen die glanzen als parels, glijden langs haar wangen naar beneden. Badawy is de jongste. Hij is nog maar tweeëneenhalf. Hij lijkt nog niet goed wakker, zijn oogleden zijn dik van de slaap en zijn mooie ronde hoofdje tekent zich duidelijk af in het schemerdonker. Papa vindt het maar niets. Zachtjes broemt hij: 'Aziza! Waarom heb je Badawy uit bed gehaald? Leg hem terug!'

Mama kijkt hem aan, maar ze blijft zitten. Haar betraande ogen vertellen hem dat ze haar kleintje bij zich houdt zo lang zij dat wil. Hij dringt niet verder aan. Na wat mij een eeuwigheid lijkt, komt ze overeind en legt Badawy naast Badian. Ingetogen bet ze, nog steeds zwijgend, haar ogen droog. Zo heb ik haar nog nooit gezien en toch is ze al eerder zonder de kinderen op vakantie gegaan. Het is alsof ze een voorgevoel heeft.

Ik krijg een brok in mijn keel als ik daaraan terugdenk. Ik heb pijn. Ik zou ook het warme lijfje van mijn broertje tegen me aan willen voelen. Stukje bij beetje krijg ik weer moed. Ik wil vechten om hem terug te zien.

Nog steeds hangt die benzinegeur om me heen. In een poging om die stank te vergeten, denk ik aan mama's parfum, die ik ook soms opdoe.

Mama gebruikt altijd Évidence, van Yves Rocher. Die melange van jasmijn en patchoeli past goed bij haar. Net zoals zijzelf is hij fris, sterk en vurig.

Wat draagt ze vandaag? Dat moet ik me absoluut herinneren om haar in de mensenmenigte te kunnen onderscheiden als ze

me vinden. Want mij zal niemand herkennen, ik ben vast verminkt, te oordelen aan de pijn in mijn oog en mijn wang.

Ze is prachtig in haar kuitjeans, haar witte topje en haar getailleerde spijkerjasje. Ik prent me al die dingen goed in. Ik moet goed onthouden hoe ze eruitziet...

Ik schijn als twee druppels water op mama te lijken. Dat zegt papa altijd. Ik heb precies hetzelfde gezicht als zij. Dezelfde zachte, regelmatige trekken. Maar nu niet meer, misschien.

Ik heb niet hetzelfde karakter als zij. Ze straalt, ze glimlacht altijd en is heel open naar anderen toe. Ik ben meer teruggetrokken en op mezelf. Ik vraag me af hoe ze het doet. Ik bewonder haar zo. Ik zou zo graag op haar willen lijken. Niet bang zijn om verkeerd beoordeeld te worden, om geliefd te zijn en graag gezien vanwege mijn opgewektheid. Ik zweer dat ik zal worden als zij als ze me komen redden, als ik dit overleef. Dat moet ik onthouden...

Er flitsen andere beelden door mijn hoofd. Als we het vliegtuig niet willen missen, moeten we nu weg. Mama controleert de paspoorten en de tickets, stopt alle papieren in haar zwarte handtas en ritst die dicht. Ik kijk naar haar. Ze heeft haar haren in een dot. Je ziet dat ze klaar is om op reis te gaan.

Mama's neef Youssouf zal ons wegbrengen met zijn Ford Fiesta. Hij arriveert om vier uur in de ochtend. Papa doet ons uitgeleide. Hij heeft er een vrije dag voor genomen. Badian, Badrou en Badawy blijven alleen thuis. Ze zullen wachten tot papa thuiskomt; als alles meezit over een uur of drie. Youssouf start de auto en rijdt richting luchthaven Roissy-Charles-de-Gaulle. Er gloort licht aan de hemel, het wordt dag. Het is benauwend stil in de auto. Papa draait een raampje open. Af en toe kijkt hij even naar mijn moeder die met mij op de achterbank zit. Yous-

souf zet de nieuwszender France Info aan. Ik kan me niet concentreren op wat die vent van de radio allemaal vertelt. Dat is trouwens toch nooit leuk; die mensen denken zeker dat hun luisteraars liever horen vertellen over ellende dan over geluk. Dan vergissen ze zich. We hebben maar één leven, dus dat kan maar beter gelukkig zijn.

Ik vang toch stukjes van het nieuws op.

‘Het Belgische schip de Pompeï, dat half april door Somalische piraten werd gegijzeld is gisteren vrijgegeven.’

‘Vier dagen na het overlijden van Michael Jackson zijn de eerste resultaten bekend van de lijkschouwing; daaruit blijkt dat hij ernstig vermagerd was, kaal en overal injectiegeaatsjes had...’

‘De A-griep zorgt voor ongerustheid in Engeland...’

‘Een maand na de crash van de AF447 van Air France voor de kust van Brazilië, zoeken alleen nog de Franse kernonderzeeër L’Émeraude en de Franse schepen Pourquoi Pas en Mistral naar de zwarte doos...’

Dat laatste bericht heeft op mij het effect van een koude douche. Mama voelt mijn angst en stelt me gerust. Ondanks zulke ernstige ongelukken is vliegen nog altijd de veiligste manier van reizen, zegt ze sussend.

Toch was dat vliegtuig een maand geleden maar mooi midden in zee gevallen. Ik probeerde me er toen niet te druk over te maken, maar nu, zelf moederziel alleen midden in de oceaan, moet ik er wel weer aan denken. Als ik dat gesprekje in de auto weer in mijn hoofd afdraai, krijg ik zin om te huilen. Ik had dit ongeluk op een bepaalde manier al zien aankomen. Alsof ik een voorgevoel heb gehad.

Ik probeer die gedachte uit alle macht uit mijn hoofd te ban-